

“อนุญาตให้ทำทางเชื่อมถนนหลวง ดุลพินิจตามความเหมาะสมและจำเป็น !”

โดย นายปกครอง

การสร้างทางเชื่อมกับทางหลวงเพื่อเข้าสู่ที่ดิน บ้านพัก สถานีบริการน้ำมันและสถานีบริการก๊าซหรือเชื้อเพลิงอื่น ก่อนดำเนินการก่อสร้างทางเชื่อมจะต้องยื่นคำขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวงตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผู้ยื่นคำขออนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขแบบมาตรฐานทางเชื่อมเข้าออกทางหลวงของกรมทางหลวง

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาอนุญาตก็ถือเป็น “ดุลพินิจ” ของกรมทางหลวงที่จะพิจารณาเป็นราย ๆ ถึงแม้ว่าจะไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดก็ตาม

ดังเช่น อุทาหรณ์คดีปกครองฉบับนี้

ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) สำหรับรถยนต์ในที่ดินของตนเองและยื่นคำขออนุญาตทำทางเข้าออกสถานีบริการเชื่อมกับทางหลวง แต่ผู้อำนวยการทางหลวงแผ่นดินมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ทำทางเชื่อม เนื่องจากทางเข้าออกทั้งสองทาง ห่างจากจุดกลับรถ ๑๒.๔๕ เมตร และ ๑๔.๔๕ เมตร ซึ่งเป็นระยะห่างจากจุดกลับรถที่สั้นเกินไปและไม่ปลอดภัยในการกลับรถเข้าออกสถานีบริการ

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์แต่ถูกยกอุทธรณ์

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ในเขตพื้นที่เดียวกันมีการสร้างสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และได้รับอนุญาตให้ทำทางเชื่อมกับทางหลวง ทั้งที่ทางเข้าออกสถานีบริการห่างจากจุดกลับรถ น้อยกว่า ๕๐ เมตร เป็นการเลือกปฏิบัติ

จึงยื่นฟ้องผู้อำนวยการทางหลวงแผ่นดิน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ต่อศาลปกครอง ขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งไม่อนุญาตให้ทำทางเชื่อมกับทางหลวง

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า คำขออนุญาตของผู้ฟ้องคดีไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของคำสั่งกรมทางหลวง เรื่อง แบบมาตรฐานทางเชื่อมเข้าออกทางหลวงและอำนาจในการอนุญาต (โดยทางเข้าออกต้องห่างจากช่องเปิดของเกาะกลางของทางหลวง (จุดกลับรถ) ไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร)

อย่างไรก็ตาม กฎหมายได้กำหนดให้กรมทางหลวงมีอำนาจ “ดุลพินิจ” พิจารณาได้แม้ว่าคำขออนุญาตจะไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนั้น การที่กรมทางหลวงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีทำทางเชื่อม เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ประเด็นนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่า ทางเชื่อมทางหลวงที่ขออนุญาตเป็นถนนหลวงขนาด ๔ ช่องจราจร มีการจราจรของรถเข้าออกค่อนข้างสูง และทางเชื่อมตามที่ขออนุญาตอยู่ห่างจากจุดกลับรถเพียง ๑๒.๔๕ เมตร และ ๑๔.๔๕ เมตร เป็นระยะที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ยานพาหนะบริเวณจุดกลับรถและการเข้าออกบริเวณสถานีบริการเป็นอย่างมาก ประกอบกับสถานีบริการของผู้ฟ้องคดีตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ยานพาหนะที่สัญจรไปมาบริเวณนี้ย่อมมีการใช้ความเร็วสูงโดยไม่อาจควบคุมได้ เมื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ยานพาหนะบนทางหลวงกับความจำเป็นในการใช้สอยทรัพย์สิน แม้ผู้ฟ้องคดีอาจถูกรอนสิทธิในการใช้สอยทรัพย์สินอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลก็ตาม แต่ความปลอดภัยของผู้ใช้ยานพาหนะบนทางหลวงซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะโดยรวมก็มิได้มีส่วนน้อยไปกว่าสิทธิของผู้ฟ้องคดี คำสั่งไม่อนุญาตทำทางเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดิน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีนี้ นอกจากจะเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ “ดุลพินิจ” อย่างถูกต้องโดยคำนึงถึงความจำเป็นและสัดส่วนระหว่างประโยชน์สาธารณะซึ่งต้องมีมากกว่าผลกระทบต่อสิทธิของคุณกรณีแล้ว ยังทำให้ผู้ยื่นคำขอและประชาชนทั่วไปได้รับรู้

และเข้าใจถึงการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่ถูกหมายให้อำนาจ “ดุลพินิจ” ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีอำนาจพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีและหากข้อเท็จจริงแตกต่างกันย่อมใช้ดุลพินิจแตกต่างกันได้ภายใต้ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ และไม่ถือเป็น การ “เลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม” ท่านที่สนใจสามารถศึกษารายละเอียดได้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๖๐๔/๒๕๕๙ (ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)
